4e, 1848. N°. 18[illegible]

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

ZATURDAG 9 SEPTEMBER.

De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De verkiezingen voor de dubbele Kamer.

De tijd, op welken, gelijk te hopen is, de Provinciale Staten voor de laatste maal van hun regt van verkiezing van de leden der Tweede Kamer zullen gebruik maken, nadert met rassche schreden. Maar deze *laatste* keuze zal daarom niet de minst belangrijke zijn. Van de mannen, die thans over het werk der ministers het eindoordeel zullen moeten uitspreken, hangt het af, of wij eene *volledige*, dan wel eene op transactie en reactie gegronde grondwets-herziening zullen erlangen. Indien de Provinciale Staten zich thans wel van het gewigt van het oogenblik weten te doordringen, indien zij, zich boven bekrompene, egoïstische of partijzuchtige inzigten verheffende, weten te kiezen, alleen met het oog op de behoeften van de natie, indien zij eindelijk, levendig beseffende dat zij thans, door de keuze der mannen, die in het hoogste ressort zullen beslissen, de toekomst des lands als het ware in hunne handen hebben, de dubbele klip weten te vermijden van of, om de ministers te believen, gedachtelooze jaknikkers te benoemen, of, uit wrok over de afschaffing van hun monopolie, behouders *quand même* te kiezen, zoo zullen zij hunne tegenwoordige loopbaan op eene waardige en verdienstelijke wijze sluiten.

De bijeenkomst eener dubbele Kamer is geene ijdele formaliteit; het is niet de vraag leden te kiezen om *goed te keuren*, maar leden om te *onderzoeken*. Het werk der ministers moet thans eerst ernstig worden ter toetse gebragt; het moet aan eene gestrenge, onverbiddelijke kritiek worden onderworpen en, kan het die niet doorstaan, zonder genade afgewezen worden. Toen de grondwetgever die allerheilzaamste bepaling er neder schreef, dat eene verandering in de constitutie, na de goedkeuring der gewone wetgevende magt, ter definitive bekrachtiging aan eene grondwetgevende vergadering moest voorgelegd worden, was dit, omdat hij, teregt, begreep, dat, om van de grondwet eene waarheid en eene nationale kracht te maken, er nieuwe onderzoekers moesten geroepen worden, die met een versch oog en frissche krachten, niet gehinderd door antecedenten of herinneringen, die werpen aan een grondig en onbevooroordeeld onderzoek zouden onderwerpen. Het onderzoek in de gewone Kamers is slechts een *provisioneel* onderzoek; de dubbele Kamer is de eigenlijke, de ware regter, die in het hoogste ressort uitspraak doet. Daarom heeft men nu, en vooral hier, mannen noodig van karakter, die niet over *beginselen* transigeren, die geene overtuiging »ten offer brengen," die niet uit zwakheid wat zij schadelijk en nadeelig oordeelen tot wet verheffen, of, uit bevreesdheid voor de claqueurs van het ministerie, alles wat de ministers opdisschen, rijp of groen, opslokken. De spreuk, die steeds den regter voor den geest moet zijn, moet het ook den wetgever, en zeker niet minder den grondwetgever zijn: *Judex damnatur cum nocens absolvitur.*

Men begrijpt ligt, dat wij ons dus geenszins kunnen vereenigen met die combinatiën, die hier en elders circuleren en waarbij men candidaten voordraagt met de verzekering, dat zij het ontwerp van grondwets-herziening zullen *aannemen*. Men moet al een zeer bekrompen begrip hebben van de taak eener grondwetgevende vergadering, wanneer men er niets meer in ziet dan eene *aanneem*-Kamer. Ook zien wij er in het minste geene ramp of geen onheil in, wanneer de dubbele Kamer enkele der herzienings-wetten verwierp. Integendeel zou het, gelooven wij, voor de natie zeer wenschelijk zijn, dat onderscheidene dier door wederzijdsch toegeven, wijzigen en verminkingen bedorvene en onkenbaar gewordene wetten aan de ministers terug wierden gezonden. Nadat het ministerie zooveel tijds vermorst heeft door werkeloos met de handen in den schoot te zitten, kan men van de natie niet vorderen, dat zij nu maar zoo hals over hoofd met hare goedkeuring zou bekrachtigen, wat de regering oirbaar vindt haar aan te bieden.

Wij hebben eene lijst onder onze oogen gehad van zes Geldersche leden, die bestemd zouden zijn, tot afgevaardigden der dubbele Kamer. Van deze leden was er geen, dien wij zouden durven aanraden, behalve den heer C. S. W. J. baron VAN NAGEL VAN WISCH, indien deze heer zich namelijk in de dubbele Kamer van 1848 even fiksch, cordaat en afkeerig van alle transactie betoont, als in de dubbele Kamer van 1840. Met *halve* hervorming zijn wij evenweinig gediend als met geheel *behoud*. Wij hopen, dat de leden der Provinciale Staten er, bij het doen hunner keuzen, op zullen bedacht wezen.

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Frankfort, 5 *aug.* De Paulskerk, de zittingzaal der Nationale Vergadering, was heden opgepropt met toehoorders; en natuurlijk de belangrijkste vraag, waarvan Duitschlands toekomst afhing, moest beslist worden. Kort na de opening der zitting berigtte de president, dat het Rijksministerie het uitbrengen van het rapport en de beraadslaging over het voorstel betreffende den met Denemarken gesloten wapenstilstand, wenschte bij te wonen. Het Rijksministerie zou zich echter eerst ten elf ure in de vergadering kunnen bevinden. Op voorstel van den president werd alzoo de zitting tot $11\frac{1}{2}$ ure verdaagd.

Ten $11\frac{1}{4}$ ure bevonden zich de leden van het Rijks-ministerie in de zittingzaal, en ten $11\frac{3}{4}$ ure werd de zitting op nieuw geopend. De heer *Dahlmann* bragt al dadelijk rapport uit namens de commissie, die belast was met het onderzoek van den met Denemarken gesloten wapenstilstand. De rapporteur verklaarde, dat de commissie, uit de, ook aan de Vergadering medegedeelde stukken ontwaard heeft, dat de Aartshertog *Johann* den Koning van Pruisen op 7 augustus jl. eene volmagt had verstrekt, om den wapenstilstand namens het voorloopige centrale bestuur te sluiten, doch alleen op voorwaarden, bij die volmagt gevoegd, welke echter thans blijken, ver van nagekomen te zijn. De meerderheid der commissie (11 stemmen) stelde voor, *dat de Nationale Vergadering tot de staking besluiten zou van de ter uitvoering des wapenstilstands genomen militaire en andere maatregelen.* Daarop droeg *Schubert* van Koningsbergen het gevoelen der minderheid (8 stemmen) voor, welke strekt, om over de staking des wapenstilstands niet eerder te beslissen, dan nadat over den wapenstilstand zelf een besluit genomen zijn zou. De minister van Oorlog, *von Peucker*, verklaarde, dat de staking van den terugtogt der troepen als militaire maatregel zonder groot nut was, maar wel op eene inbreuk op den wapenstilstand gelijken zoude. De Rijksminister *von Schmerling* neemt hierop het woord en verklaart, dat het ministerie na een zorgvuldig en naauwkeurig onderzoek besloten had, *om wegens onverwerpelijke gronden der noodzakelijkheid de verwerping van den wapenstilstand niet voor te dragen.* Het ministerie had evenzoo eenparig besloten, om van Pruisen en de gezamenlijke Duitsche regeringen de uitdrukkelijke erkenning der wet op het centraal bestuur, in haren geheelen omvang, te eischen.

Daarop volgden nu uiterst hevige debatten. Van de eene zijde (de regterzijde) werd verlangd, dat het besluit over de staking uitgesteld zou worden, totdat over den geheelen wapenstilstand een besluit genomen zoude zijn. Van de andere zijde (de linkerzijde) werd de eisch verdedigd, om dadelijk tot de staking van de ter uitvoering des wapenstilstands genomen militaire en andere maatregelen, te besluiten.

Ten 5 ure verklaarde de Rijks-minister *von Schmerling*, dat de *beslissing der vraag in den zin van het voorstel der meerderheid van de commissie eene kabinetsvraag zoude zijn.*

Zoowel van de linker- als van de regterzijde werd de hoofdelijke stemming gevraagd ten aanzien der voorstellen. Ten $6\frac{1}{4}$ ure is eindelijk het voorstel der *minderheid* met 244 tegen 230 stemmen verworpen. Ten $6\frac{3}{4}$ ure werd het voorstel van de meerderheid der commissie met 238 tegen 221 stemmen aangenomen, *en alzoo de met Denemarken gesloten wapenstilstand verworpen. Het Rijks-ministerie is daarop afgetreden.*

— Te Berlijn heerscht groote vrees voor eene ministeriëele krisis, zoodanig dat de beurs er merkelijk door geschokt is. De aanleiding daartoe is, kortelijk, deze. In de zitting van 9 augustus had de constituerende vergadering, ten gevolge van de gebeurtenissen te Schweidnitz, besloten dat het ministerie een dagorder aan het leger zou uitvaardigen, waarin dit vermaand werd zich van alle reactionnaire pogingen te onthouden.

Daarop is in de vergadering van 4 september een brief van het ministerie ingekomen, waarbij het weigert aan dit besluit te voldoen, op grond dat het zulk eenen algemeenen dagorder nutteloos en beledigend voor het leger acht. Deze brief heeft een' hevigen storm verwekt. De afgevaardigde *Stein* deed

de motie, dat de vergadering besluite, dat het de pligt is van het ministerie dadelijk dezen dagorder uit te vaardigen.

De motie vond veel ondersteuning, maar hevig verzet van de ministeriëele zijde; zij werd met 198 tegen 148 stemmen aan de orde gebragt. Eene tweede stemming besliste hetzelfde met 198 tegen 147 stemmen. Nu werd de gisting nog heviger.

Ten slotte echter werd met 183 tegen 160 stemmen aangenomen een voorstel van den afgevaardigde *Unruh*, dat de behandeling der quaestie zou worden uitgesteld tot donderdag. — Men verwacht algemeen, dat het ministerie in dien tusschentijd zal aftreden.

Sleeswijk, 2 *sept.* In Sleeswijk-Holstein neemt de opgewondenheid en verbittering steeds toe. Zoo wordt uit Flensburg gemeld, dat de meest verontrustende geruchten in omloop zijn omtrent de bepalingen van den wapenstilstand — bepalingen zoo schandelijk voor Duitschland — die allen, welke hun vaderland beminnen, met schrik en droefenis vervullen.

Kassel, 2 *sept.* Gisteren nacht zijn weder ongeregeldheden voorgevallen, bakkerswinkels geplunderd, geld, meubelen en koopmansboeken uit de huizen gehaald, op straat geworpen en vernield. Reeds in den morgen was het bekend, dat deze onlusten beraamd werden. Men zegt, dat heden avond een aanval op de bierbrouwerijen is te vreezen.

Weenen, 3 *sept.* Een der dagbladen behelst de volgende tijding omtrent de Italiaansche quaestie: Uit eene goede bron kunnen wij thans mededeelen dat de zaakgelastigde van Frankrijk gisteren aan het ministerie eene krachtige nota overhandigde, waarin de Oostenrijksche regering uitgenoodigd wordt, *op de door haar van de hand gewezene bemiddeling van Frankrijk en Engeland terug te komen* en *binnen 48 uren* een bepaald antwoord te geven. Zooveel weten wij zeker dat het Oostenrijksche kabinet vast besloten heeft van de weder veroverde Italiaansche provinciën in geen geval *afstand te doen.* — De *Hamburger Börsenhalle* zegt daarentegen uit Berlijn het volgende berigt ontvangen te hebben: Eene dezen middag (4 sept.) alhier ontvangene depeche brengt de tijding dat Oostenrijk de bemiddeling van Engeland en Frankrijk heeft aangenomen. — In Frankfort was de tijding ontvangen, dat Oostenrijk dezer dagen aan de centrale magt verklaard had, de eenheid van Duitschland geenszins in den zin van eene oplossing van alle afzonderlijke deelen te verstaan.

DENEMARKEN.

Altona, 4 *sept.* Het 5de Sleeswijk-Holsteinsche bataillon, een der nieuw geformeerde, heeft geweigerd buiten Kiel te manoeuvreren; het 7de bataillon, dat voorbij Kiel zou trekken, is op dringend aanzoek te Dorfgasten bij Kiel gebleven. — De heden op den terugmarsch alhier verwachte twee Hannoversche bataillons zijn nog niet aangekomen. — Na 5 ure des avonds landden hier 750 Deensche gevangenen uit Stade.

Altona, 5 *sept.* Heden om 10½ des morgens kwam hier Hannoversche artillerie aan om vervolgens over de Elbe terug te trekken; insgelijks zullen morgen twee bataillons Hannoversche infanterie terugkeeren. — In Kiel was het heden morgen rustig, alhoewel er eene zeer opgewondene stemming tegen Pruisen heerschte, vooral over het schrijven van den minister *von Auerswald* aan het Provisioneel Bestuur.

ENGELAND.

Londen, 6 *sept.* Gisteren is het Parlement door de Koningin in persoon geprorogeerd. De dag was heerlijk en duizende toeschouwers bevonden zich op den weg, dien de koninklijke stoet nam.

De leden van het Lagerhuis werden, als naar gewoonte, voor de balie van het Hoogerhuis geroepen. Daarop sprak de Koningin de volgende troonrede uit:

»MYLORDS EN HEEREN!

»Ik acht mij gelukkig u te kunnen ontslaan van de pligten eener moeijelijke en langdurige zitting.

»De acte ter voorkoming van misdaden en overtredingen in Ierland, door mij in den aanvang der zitting goedgekeurd, is met den besten uitslag bekroond. Het met misdadige bedoelingen opvatten der wapenen werd verijdeld; de loop van het regt was niet langer gestuit en verscheidene afgrijselijke moordenaren, die schrik door het land verspreid hadden, zijn gevat, verhoord en gevonnisd.

»De ellende in Ierland, een gevolg van den herhaaldelijk mislukten oogst der voedingsmiddelen, is gelenigd door het in werking brengen der wet tot verligting der armen, en door de som der liefdegaven, die daarvoor in andere gedeelten van het Koningrijk zijn ingezameld.

»Van de andere zijde maakten georganiseerde genootschappen gebruik van den druk der tijden, om mijne lijdende onderdanen tot opreer aan te zetten. De ongelukkigen werden in verzoeking gebragt door hoop op plundering en buit, terwijl den eerzuchtigen de meest hersenschimmige vooruitzigten werden voorgespiegeld. In deze omstandigheden wendde ik mij tot uwe regtschapenheid en wijsheid, ter verkrijging van meer uitgebreide volmagt; en, door uwe onverwijlde medewerking versterkt, bevond mijne regering zich in de mogelijkheid om binnen weinige dagen machinatiën in duigen te doen storten, die sedert vele maanden waren voorbereid. De geestkracht en vastberadenheid, die de lord-stadhouder van Ierland hierbij heeft aan den dag gelegd, hebben aanspraak om mijne innige goedkeuring.

»Te midden dezer moeijelijkheden hebt gij uwen arbeid, tot verbetering der wetten, voortgezet. De acte om den verkoop van belaste goederen te vergemakkelijken zal, naar ik vertrouw, een groot gebrek van Ierlands maatschappelijken toestand uit den weg ruimen.

»Het in Schotland heerschende stelsel van fideicommis (ten aanzien van landerijen) heeft groote schade berokkend, zoowel aan erfgenamen als aan de gemeenten, en derhalve heb ik met groot genoegen gezien, dat het is gewijzigd naar beginselen, die langen tijd in dit gedeelte van het vereenigde Koningrijk gunstig gewerkt hebben.

»Ik heb mijne hartelijke goedkeuring geschonken aan de maatregelen, die de verbetering der algemeene gezondheid ten doel hebben, en ik hoop ernstig, dat de grondslag gelegd moge zijn tot verdere voortzetting van dit nuttige werk.

»MIJNE HEEREN VAN HET LAGERHUIS!

»Ik zeg u dank voor de bereidvaardigheid, waarmede gij de tot de openbare dienst benoodigde uitgaven hebt toegestaan. Ik zal iedere gelegenheid, welke de behoeften van den Staat veroorloven, aangrijpen om zuinigheid in acht te nemen.

»MYLORDS EN HEEREN!

»Op formeele wijze heb ik mijne diplomatieke betrekkingen met de regering van Frankrijk hernieuwd. De goede verstandhouding tusschen de beide landen is zonder de minste stoornis blijven voortduren.

»Hooggewigtige gebeurtenissen hebben de inwendige rust van menigen Europeschen Staat, zoowel in het noorden als in het zuiden, geschokt. Vijandelijkheden tusschen naburige landen zijn, hiervan het gevolg geweest.

»In overleg met andere bevriende mogendheden stel ik mijne beste pogingen in het werk, om deze geschillen tot een minnelijk einde te brengen en ik vertrouw, dat onze pogingen met goed gevolg bekroond zullen worden.

»Ik verheug mij in het denkbeeld, dat eene toenemende waardering van het belang des vredes de hoop versterkt, dat de natiën van Europa bij voortduring de zegeningen van den vrede zullen genieten.

»Onder deze beroeringen ben ik zoo gelukkig geweest den vrede in mijn eigen gebied te bewaren en onze inwendige rust te handhaven. De kracht onzer instellingen is beproefd en gebleken voldoende te zijn. Ik heb gepoogd het aan mijne hoede toevertrouwde volk te doen blijven in het genot dier gematigde vrijheid, die het zoo juist op prijs stelt. Mijn volk bevroedt van zijne zijde te zeer de voordeelen van orde en veiligheid, dan dat het den aanleggers van plundering en verwarring eenige hoop op het welslagen hunner boosaardige bedoelingen zou overlaten.

»Met erkentelijkheid maak ik gewag van de vele blijken van trouw en verkleefdheid, die ik van alle standen mijns volks ontvangen heb. Ik hoop ernstig, dat door eerbied voor de wetten en gehoorzaamheid aan de voorschriften der godsdienst, de vrijheid van dit volk, onder Gods zegen, zal blijven voortduren.''

Toen maakte de lord-kanselier bekend, dat het Parlement tot den 2den november was geprorogeerd.

FRANKRIJK.

Parijs, 5 *sept.* Onderscheidene vertegenwoordigers hebben zich gisteren naar den generaal *Cavaignac* begeven, ten einde zijn gevoelen te vernemen over de interventie in Italië. Zij hebben hem gezegd, dat de *National* in deze zaak eene veel te oorlogzuchtige houding had aangenomen. De generaal *Cavaignac* heeft ten antwoord gegeven, dat de *National* het officiëel orgaan der regering niet was, en dat het gouvernement, over het geheel genomen, zeer vredelievend gezind was. Hij voegde er bij, dat zich in de Adriatische zee eene vloot bevond, talrijk en magtig genoeg om Venetië te beschermen, indien in een buitengewoon geval, die stad bijstand mogt behoeven; ook gaf hij de hoop te kennen, dat de bemiddeling tusschen Sardinië en Oostenrijk op nieuwe grondslagen zou kunnen plaats hebben.

Men zegt thans dat Engeland, ingeval Oostenrijk aangaande het vraagstuk van Italië niets toegeeft, en Frankrijk eene gewapende tusschenkomst beproefde, geen oogenblik aarzelen zou, zich bij Rusland aan te sluiten en bij de overige staten, inzonderheid van Duitschland, die zich uitdrukkelijk tegen Frankrijk en Italië verklaard hebben, door het zenden van aanzienlijke eerbewijzen aan *Radetzky*.

In plaats van slechts vier bataillons spreekt men van het zenden naar de Alpen van minstens de helft onzer 18,000 mobile garden, die een weinig bedorven zijn door de hooge soldij en het weelderige leven te Parijs, sedert de overwinningen van februari en juni.

— De tweede dag der discussie, over het ontwerp van constitutie is bij de Nationale Vergadering even weinig belangrijk geweest als de eerste. Men denkt dat de beste redenaars eerst deel aan de beraadslagingen nemen zullen, wanneer de algemeene behandeling afgeloopen zal zijn en men tot die der artikelen zal overgaan. De heer *Pierre Leroux* heeft in eene zeer lange rede zijn stelsel van wijsbegeerte voorgedragen, waarbij hij de aandacht der leden des te minder heeft kunnen vasthouden, daar men zegt dat het advies niets anders was dan de inhoud van een door hem onder den titel van *Doctrine de l'Humanité* uitgegeven vlugschrift. Een lid wilde de discussie der inleiding tot na die der constitutie zelve verschoven hebben, doch dit voorstel is verworpen. Vervolgens heeft de bisschop van Orleans, abt *Fayet* voorgesteld, dat de Nationale Vertegenwoordiging verklaren zou, de constitutie niet, gelijk het opstel wil *in tegenwoordigheid van God*, maar *in naam van God* vast te stellen; de protestantsche predikant *Coquerel* heeft echter doen begrijpen, dat het gepast zijn zou, de oorspronkelijke, zoo veel bescheidener lezing te behouden.

ITALIE.

In Livorno is de rust nog altijd niet hersteld. Bij een aanval van het volk op het kruidmagazijn is het tot bloedvergieten gekomen, daar de gewapende burgerij vuur gegeven heeft. Er werden drie menschen gedood en een aantal gewond. Eindelijk gelukte het pater *Melloni* de menigte allengs tot bedaren te brengen, en sedert heeft er een weinig kalmte geheerscht. Te Florence maakt men zich gereed, om Livorno, die stookplaats van onlusten, ernstig tot zijn pligt te brengen.

— In Piemont blijft de grootste levendigheid heerschen; Koning *Karel Albert* maakt met den vereischten spoed alle noodige toebereidselen tot eenen nieuwen veldtogt en verschaft, door groote leverantiën van kleedingstukken, levensmiddelen enz. te bevelen, groot vertier. Men zegt dat het hoofdkwartier, dat zich nog altijd te Alexandria bevindt, weldra meer zuidelijk zal verlegd worden.

Binnenlandsche Berigten.

's Gravenhage, 6 *sept.* De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft heden de algemeene beraadslagingen over de ontwerpen van wet tot herziening der grondwet voortgezet en ten einde gebragt. Een aantal leden benevens onderscheidene ministers, hebben langdurig het woord gevoerd. Omstreeks een ure is de zitting voor eenen korten tijd geschorst. Na de hervatting der werkzaamheden, is er beraadslaagd over het eerste ontwerp, strekkende tot herziening van het eerste hoofdstuk der grondwet, houdende, *van het rijk en zijn inwoners.* Ten half vier ure is er tot de stemming overgegaan. Er waren 26 leden tegenwoordig; 20 verklaarden zich *voor* en 6 *tegen* het ontwerp; zoodat het werd *aangenomen*, waarvan aan den Koning en aan de Tweede Kamer, op de gebruikelijke wijze, zal worden kennis gegeven. TEGEN hebben gestemd, de heeren: *van Hinlopen*, *Junius van Hemert*, *van Akerlaken*, *van Nes*, *van Rappard* en graaf *Schimmelpenninck*.

Morgen zullen de beraadslagingen over de verdere ontwerpen worden voortgezet en waarschijnlijk ten einde gebragt, daar tot hiertoe slechts over een derzelve, dat is het derde, sprekers zijn ingeschreven.

— Indien de Eerste Kamer zich morgen, met alle de wets-ontwerpen tot herziening der grondwet mogt vereenigen, dan kunnen de Provinciale Staten, die tegen zaturdag 9 dezer zijn bijeengeroepen, alsdan overgaan tot de verkiezing van de buitengewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

— Bij besluit van 4 dezer, heeft het den Koning behaagd aan mej. *Anna Wilhelmina van Bieren*, wed. *P. Wedts de Swart*, uitgeefster der *Vlissingsche Courant*, kwijtschelding te verleenen van de gevangenisstraf, van de boeten en der ontzetting van burgerregten, waartoe zij, bij vonnis der regtbank te Middelburg, van 15 juni jl. veroordeeld is, wegens laster tegen den voormaligen minister *van Hall*, ter zake van het overnemen in de *Vlissingsche Courant* van 3 januari jl., uit het weekblad *de Burger*, van een artikel over de aftreding van den minister *van Hall.*

— De commissie van beheer en toezigt over de droogmaking van het Haarlemmermeer heeft bekend gemaakt, dat in de *Staats-Courant* van 21 juni is berigt, dat de *Leeghwater* elken donderdag in werking zou gevonden worden en voor een ieder te bezigtigen zou zijn, mits slechts door *tien* personen te gelijk. Ten gevolge van den hoogen boezemstand in Rhijnland en van het op handen zijnde najaar, wordt het onzeker, of het stoomwerktuig wel op elken donderdag juist in werking zal zijn. Dit zal afhangen van den afwisselenden boezemstand, welke reeds nu enkele malen het staken dier werking heeft ten gevolge gehad. Ofschoon alzoo de toegang ter bezigtiging voor een ieder op donderdag vrij blijft, is het dienstig geoordeeld het bovenstaande mede te deelen ter voorkoming van teleurstelling voor hen die juist met het oogmerk, om de beweging van het werktuig te zien, van den gezegden dag zouden willen gebruik maken.

's Gravenhage, 7 *sept.* H. M. de Koningin zal nog ongeveer een paar weken op het buitenverblijf in Gelderland doorbrengen.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft, in hare zitting van heden, wederom langdurig beraadslaagd over de ontwerpen van wet strekkende tot herziening der grondwet. Al de ministers woonden die beraadslagingen bij en sommige hunner hebben aan de gehouden beraadslagingen deel genomen. *Vijf* der ontwerpen zijn wederom *aangenomen*, zoodat reeds de helft der ontwerpen de goedkeuring der Eerste Kamer heeft weggedragen. Morgen ochtend ten elf ure zullen de beraadslagingen worden hervat over de zes nog overige voordragten.

Ontwerp II, strekkende tot wijziging van hoofdstuk II (*van den Koning*) is *aangenomen* met eene meerderheid van 16 tegen 10 stemmen;

Ontwerp III, ten doel hebbende de herziening van hoofdstuk III (*van de Staten-Generaal*) wordt *aangenomen* met eene meerderheid van 14 tegen 12 stemmen.

Ontwerp IV, ten oogmerk hebbende de verandering van hoofdstuk IV (*van de Provinciale Staten en de gemeente-besturen*), *aangenomen* met eene meerderheid van 23 tegen 3 stemmen.

Ontwerp V, (hoofdstuk V, *van de justitie*) *aangenomen* met *algemeene stemmen.*

En ontwerp VI (hoofdstuk VI, *van de Godsdienst*), *aangenomen* met 22 tegen 4 stemmen.

— Gelijk boven blijkt, zijn er bereids zes ontwerpen tot herziening der grondwet, door de Eerste Kamer der Staten-Generaal aangenomen. Men twijfelt nu niet meer aan de goedkeuring der overige ontwerpen door de Eerste Kamer. De benoeming van de buitengewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal zal thans onverwijld plaats hebben, waarschijnlijk zaturdag aanstaande, tegen welken dag de Provinciale Staten in de hoofdplaatsen der provinciën zijn bijeengeroepen. Men verneemt dat spoedig, waarschijnlijk in de volgende week, de Tweede Kamer der Staten-Generaal in dubbelen getale zal bijeengeroepen worden, om nopens de ontwerpen der grondwets-herziening, ingevolge art. 230 der grondwet, een besluit te nemen. Men vleit zich dat de beide Kamers der Staten-Generaal, de Tweede Kamer in dubbelen getale, vóór den derden maandag in october, en alzoo vóór den 16 dier maand, dat gewigtig onderwerp zullen kunnen afhandelen.

— Het voorloopig berigt, aangaande het gereed maken van oorlogschepen voor de Oost-Indiën, bevestigt zich. Reeds zijn orders gesteld tot het spoedig zeilklaar maken van de fregatten *Prins van Oranje* en *Sambre*, benevens de korvet *Boreas*, voerende respectievelijk 60, 44 en 28 stukken; terwijl ten spoedigste zullen vertrekken de stoomschepen *de Phoenix* van 125 en *de Bromo* van 220 paardenkracht: welke bodems, zoo men beweert, eerlang zullen gevolgd worden door nog een stoomschip en meerdere zeilschepen. — Ongetwijfeld worden bij het ministerie van Oorlog de noodige orders gesteld ter uitzending van het benoodigde getal landtroepen.

Is onze berekening niet onjuist, dan zal na aankomst van bovengemelde schepen, onze zeemagt in Oost-Indië tijdelijk bestaan in 4 fregatten, 3 korvetten, 4 brikken, 18 schoonerbrikken en schooners en 10 stoomschepen.

Arnhem, 8 sept. Op verzoek overgenomen uit de *Amsterdamsche Courant:*

»Het is mijn voornemen heden te betoogen, dat de oppositie der aandeelhouders niet dagteekent van heden of gisteren, niet het gevolg is van eene oogenblikkelijke opwelling, maar dat zij is dagteekenende van sints jaren, en dat zij geregtvaardigd is door goede redenen. Vooraf wensch ik echter dat de directie, zoo hier als te Londen, wete, dat deze regelen, evenmin als de voorgaande of volgende, tegen haar gerigt zijn, maar van een streng onzijdig beginsel uitgaan, dat dien ten gevolge daarin ook een billijk gewigt toegekend zal worden aan de bijzondere positie, waarin zij zich bevond ten opzigte van vele hooge belangen. En om een eerst bewijs te geven van dit voornemen om billijk te zijn, zullen bij de behandeling van het boven voorgestelde, geene andere, dan de op last der directie zelve gedrukte verslagen der verschillende vergaderingen, tot handleiding dienen.

»Met hoeveel schijn van waarheid er in buitenlandsche dagbladen en op buitenlandsche vergaderingen een krachtige toon van verontwaardiging over geleden onregt mag zijn aangeslagen, zal daarop niet dan in de uiterste noodzakelijkheid teruggekomen worden.

»Schrijver dezes is Hollander, echt en eerlijk Hollander, die belang stelt in den naam van goede trouw en eerlijkheid, die onze voorvaderen ons hebben nagelaten, als de kostbaarste nalatenschap, die zij aan ons konden vermaken. Op dien naam is hij trotsch. Gold het hier eene zaak, waarbij uitsluitend landgenooten betrokken waren, hij zou welligt zwijgen.

»In de zaak van den Rijn-spoorweg zijn het echter voor misschien 9/10 vreemdelingen, die er in betrokken zijn, en *hunne* pers zal weten hoe alles aan het licht te brengen. Daarom wensch ik, dat de partijen, die onder eenen schijn van verdenking staan, zich verdedigen, zoo als zij ongetwijfeld kunnen doen, niet alleen tegen die feiten, welker bestaan algemeen is erkend, maar ook tegen de ergdenkende geruchten, buitenslands in omloop.

»Die geruchten hebben oorspronkelijk tot het mistrouwen der aandeelhouders aanleiding gegeven.

»In de verslagen der vergaderingen van 30 juni 1846 en 28 april 1847 zien wij de directie verhalen, met hoevele moeijelijkheden zij te kampen had, om datgene te verkrijgen, wat bij de concessie beloofd was, en zich (alhoewel niet regtstreeksch) daarover beklagen. Zij verzacht het verhaal van hetgeen niet had kunnen, maar had moeten geschieden, met schoone beloften voor de toekomst, zeer veel verwachting en zeer veel hoop; zij volgde tot dien tijd met vastheid eene gedragslijn, toegejuichd (behalve wat haten spoed aanbetrof) door alle belanghebbenden. Maar, helaas! zij vervalt daarna tot eenen als het ware werkeloozen toestand, hoewel steeds hopende, steeds vooruitziende, steeds wenschende, steeds terugziende op het weinige goede, dat verrigt was.

»Toen heeft voor de eerste maal op de vergadering van 30 juni 1847 de stem der aandeelhouders zich doen hooren, met kracht aandringende dat vóór 10 augustus 1847 de kwestiën over de linie, de plaatsing van het station, de onteigening van gronden, in betrekking tot de vereeniging van Rotterdam met Utrecht, zouden zijn beslist. Dat krachtige aandringen had goede gevolgen en op de vergadering van 10 augustus was dat alles geregeld, en heeft de heer *Lipman*, het orgaan der directie, in die vergadering, de aandeelhouders geluk wenschende met de goede gevolgen van deze hunne eerste stappen, hun gevraagd waarom zij, de *aandeelhouders*, niet reeds in 1846 even krachtvol waren opgetreden, en hun verlangen opentlijk hadden kenbaar gemaakt, hetwelk nu zulke goede gevolgen gehad had. Want immers was nu in *eene maand* dat alles geregeld, waarover de directie bijna twee jaren, zonder gevolg, had gewerkt. En wanneer wij nu uit de verslagen van 30 juni 1846 en 28 april 1847 zien, hoeveel moeite de directie zegt zich gegeven te hebben, dan bevreemdt het ons, dat zij niet beter geslaagd is. Dan moet zij niet den regten weg ingeslagen hebben, die dadelijk tot het doel leidt, want anders had zij meer moeten vorderen.

»De vergadering van 30 juni benoemde een commitê, om den finantiëelen toestand der maatschappij te onderzoeken, bestaande uit de heeren mr. *van Dam van Isselt*, *Leo Lipmann* en *M. C. Beloe*. De commissie bragt op 10 augustus 1847 haar verslag uit, over dien toestand, welk verslag de goede boekhouding en orde roemde. De heer *Beloe*, stelde in het verder gedeelte van zijn rapport voor, dat in het vervolg op een geschikten tijd, vóór de jaarlijksche vergadering, de afrekeningen aan het onderzoek van twee aandeelhouders, die geene bestuurderen of commissarissen waren, zouden worden onderworpen. Zulks geschiedt bij vele spoorweg-administratiën in Engeland met goed gevolg. De andere leden der commissie deelden zijn gevoelen slechts in zoo verre, dat zij geloofden, »dat het geen »bezwaar zoude opleveren om dezen nieuwen waar»borg te voegen bij die waarborgen, welke alreeds »bestaan, voor de regelmatigheid van het departe»ment der comptabiliteit.” Zij waren echter van oordeel, dat het beoogde doel reeds volkomen bereikt wordt, door de reglementen der maatschappij, welke voorschrijven, »dat de rekeningen zullen onderwor»pen worden aan eene commissie, zamengesteld uit »*vier* leden van het algemeen bestuur, en *een* lid »van het hoofdbestuur.”

»Dit was de eerste maal, dat de Engelsche aandeelhouders hunnen wensch uitten, om de rekeningen te doen nazien, door twee aandeelhouders, die geen leden van het bestuur of commissaris waren en zeker is het, dat niets billijker kon verlangd worden, dat wanneer de rekeningen van het bestuur gecontroleerd of nagezien worden door het bestuur, zoo is dit stellig geen genoegzame billijke waarborg voor de belanghebbenden.

»Dit voorstel werd aangenomen en de directie verzocht, het in overweging te nemen; zij is echter overwegende en zij schijnt geen haast te maken met het in werking brengen van dit voorstel, want in geene der verdere verslagen hebben wij iets omtrent het nazien der rekeningen door twee aandeelhouders gevonden. Waarom geeft de directie, door zulks niet te doen plaats hebben, zich den schijn, alsof zij niet wenscht, dat de aandeelhouders inzage van de rekening nemen? Wat aangaat den finantiëelen toestand der maatschappij, meldt de heer *Beloe* in hetzelfde rapport, dat circa *ƒ* 4,421,000 in kas der maatschappij zijn, zoo in wissels, geldvorderingen als obligatiën, van welke laatste, à pari aangenomen, een bedrag van *ƒ* 3,771,000 in kas is. Opdat nu de gelden zouden gevonden worden, die verder benoodigd waren, zonder de aandeelhouders in geruimen tijd met nieuwe stortingen lastig te zijn, stelde de heer *Beloe* voor, om op deze obligatiën geld op te nemen. Dit voorstel ontving de eenparige goedkeuring der commissie, die zeide: »Wij houden »ons *verzekerd*, dat wij *deze* gedragslijn aan het »algemeen bestuur en aan het hoofdbestuur slechts »hebben aan te duiden, om er gevolg aan te geven »in het belang der maatschappij.” Dit was 10 augustus 1847.

»Dit is de eerste maal dat wij in de verslagen iets omtrent het punt der obligatiën vermeld vinden. De commissie, die het voorstel deed, en dat voorstel niet alleen goedkeurde, maar toejuichte en zich in bovenstaande gunstige bewoordingen daarover uitliet, was zamengesteld uit een der commissarissen, een lid der directie en een aandeelhouder.

Niettegenstaande dit alles, heeft de directie niet goedgevonden daaraan gevolg te geven, en dwong zij de aandeelhouders, op dat voorstel in de vergadering van 30 juni ll. met kracht en nadruk terug te komen.

»De aandeelhouders hebben dan ook in die vergadering hun vast besluit kenbaar gemaakt om geene verdere stortingen te doen, voor en aleer bewezen werd, dat gelden verder benoodigd waren. In al den tijd sints de concessie, was de weg slechts één en een halve Engelsche mijl gevorderd, en desniettegenstaande waren stortingen gevraagd geworden tot een bedrag van £ 500,000 of circa 6 millioen guldens, waarvan het grooter deel besteed was tot den inkoop van obligatiën, waarvan de doelmatigheid van vele zijden betwijfeld wordt.

»Die vergadering van 30 juni ll. is zoo belangrijk geweest, dat de behandeling daarvan een afzonderlijk artikel vereischt.”

augustus. *Een Nederlandsch aandeelhouder.*

ARNHEM, *8 september.*

In het nommer van ons *Bijblad* van gisteren hebben wij het volgende medegedeeld: 1. Premier-la-Haye *over de afzending van de grondwets-ontwerpen naar de provinciën.* 2. *Binnenlandsche berigten:* zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van 5 september; berigt omtrent het stoomwerktuig de *Leeghwater;* arrest van den Hoogen Raad; *aanneming van het* eerste *ontwerp van grondwets-herziening, door de Eerste Kamer der Staten-Generaal.* 3. *Buitenlandsche berigten:* zitting der Nationale Vergadering te Frankfort op 1 september; Oostenrijk, Pruisen, Zwitserland, Italië: over de quaestie betrekkelijk Lombardije, enz. Frankrijk: Het *Journal des Débats* over de houding van Oostenrijk. 4. *Ingezonden Stukken:* Nieuwe soort van wets-ontwerpen. 5. *Laatste berigten.*

Mengelwerk.

Varia.

's Gravenhage, 3 september.

Hoe weinig waarborg van orde en van wettige vrijheid de democratische republiek oplevert, blijkt weder uit den huidigen toestand van Frankrijk en inzonderheid van Parijs. Niet alleen dat met de overwegende magt der democratie het algemeen vertrouwen vlood, het crediet en de handel zich gestremd zagen, niet alleen dat orde en rust ieder dag op het spel stonden, maar nu ook ervaart men wat van de zoo geroemde gelijkheid voor de wet, wat van de zoo gewaardeerde vrijheid van pers wordt. Een LEDRU-ROLLIN, die zich in de Kamer der Afgevaardigden niet anders dan met de onbeschaamdste logens en de belagchelijkste fabels weet te verdedigen, blijft buiten vervolging; lieden als een LOUIS BLANC en CAUSSIDIÈRE, wier schuld voor ieder blijkbaar was, laat men ontvlieden! Dagbladen, die, gelijk *la Presse* en *la Gazette de France*, van hun regt van kritiek gebruik maken, worden niet geregtelijk vervolgd — zulks met gewenscht gevolg te doen, ware onmogelijk — maar eenvoudig gesupprimeerd. Ziedaar de vrijheid der democratie! — Wel is het waar, dat de buitengewone toestand buitengewone maatregelen vordert, dat Parijs, en te regt, in staat van beleg verkeert; maar waarom blijft Parijs zoo lang in staat van beleg verkeeren? Omdat de democratie, aan haar zelve overgelaten, niet anders dan regeringloosheid en rustverstoring aanbrengt. De staat van beleg is eene noodwendigheid, en zal eene noodwendigheid blijven totdat het democratisch beginsel een genoegzaam evenwigt zal hebben gevonden, hetzij aan het monarchaal alleen, hetzij aan het monarchaal en het aristocratisch te gader. In aristocratiën vindt men waarborg van regt en vrijheid, in monarchiën al mede; maar in democratiën niet. Overmoed en regtsverkrachting in aristocratiën en monarchiën hebben altoos volksopstand te duchten; het democratisch beginsel is overal eene geduchte, hoezeer ook soms logge, hoezeer ook soms woeste kracht. Maar wat heeft de heerschende democratie te duchten? Opstand van éénen, opstand van eenige weinigen? Gij zult democratiën vinden, waar *de wet* u allerlei vrijheid toekent, maar waar de *praktijk* des volks er u ontneemt. Wat hebt gij aan zulke vrijheid? In Noord-Amerika, heet het, bestaat veel vrijheid: — er bestaat veel vrijheid, voor zoover gij u naar het goeddunken der meerderheid voegt, de nukken des volks eerbiedigt. Maar eene menigte daden, welke de wet u veroorlooft, eene menigte daden, welke niemands regten krenken, worden u door het goedvinden, hetzij des publieks, hetzij des janhagels, onmogelijk gemaakt. Dit is geene vrijheid; dat is *le bon plaisir* der menigte, in plaats van *le bon plaisir* des autocraats gesteld. Hoeveel vrijer, — ik zeg niet hoeveel geruster, hoeveel welvarender, maar hoeveel vrijer, — leefde men in Frankrijk onder den constitutionneel-monarchalen regeringsvorm, dan men er thans onder democratisch-republikeinschen leeft? Het blijft dus te betreuren, dat men in Frankrijk, ter vervanging van eenen Koning, die onwillig was aan zijne bestemming te voldoen, niet eenen anderen Koning koos, liever dan de republiek uit te roepen. Het blijft dus anderen Staten aanbevolen, Frankrijks voorbeeld ten dezen te vermijden.

—

Onder alle réserves tegen den democratisch-republikeinschen regeringsvorm, in het algemeen, voor Europa, en behoudens alle aanmerkingen op de phraseologie der inleiding, schijnt mij de nieuw voorgestelde Fransche constitutie een meesterlijk werk. Zij levert wezenlijke waarborgen, zoowel voor behoorlijke pligtsvervulling der gestelde magten, als voor de toegekende vrijheden der burgers. De verantwoordelijkheid niet alleen der ministers maar ook des presidenten der republiek is met nadruk en gematigdheid geregeld. De vrijheid van pers, alsmede die van vereeniging en vergadering met behoorlijke beperking gewaarborgd. De vrijheid van onderwijs doelmatig erkend. De regterlijke magt voorbeeldig georganiseerd en aan allen schadelijken invloed der regering ontheven. Het kiesregt, zoo voor de Nationale

Vergadering, aan welke het Fransche volk de wetgevende magt opdraagt, als voor den president, aan wien het de uitvoerende magt, telkens vier jaren lang vertrouwt, heeft de hoogst mogelijke uitbreiding gekregen: kiezers zijn alle Franschen die den ouderdom van 21 jaren hebben bereikt en zich in het genot bevinden van hunne burgerlijke en politische regten. In hoeverre een zoo algemeen kiesregt bestaanbaar kan zijn met duurzame orde en eene doelmatige vertegenwoordiging aller belangen daarstellen kan, zal nader moeten blijken; in de theorie heeft het de waarschijnlijkheid tegen zich.

Beschouwen wij intusschen eenige voorname bepalingen, welke onze grondwets-wijzigers tot voorbeeld konden nemen.

Betrekkelijk de burgerregten, zegt artikel 2: »Niemand mag aangehouden of in hechtenis genomen »worden dan overeenkomstig de voorschriften der »wet." Hier wordt aan geen »politiek gezag" veroorloofd inbreuk op de vrijheid der burgers te maken.

Art. 7. »De burgers hebben het regt zich te ver»eenigen, vreedzaam en ongewapend te vergaderen, »te petitionneren, hunne gedachten door middel van »de drukpers of anderzins te openbaren.

»De uitoefening dier regten *heeft geene andere »perken dan de regten of de vrijheid van anderen, »of de openbare veiligheid."*

Ziedaar, opzigtens de pers, nagenoeg dezelfde bepaling, welke wij in onze thans nog vigerende grondwet waarderen, *en welke de regering in verstandhouding met de tegenwoordige Kamer afschaffen wil.* Niet een ieders *regten* slechts willen zij beveiligen, maar ook de zwakheden, de bespottelijkheden, de laagheden, de baatzuchtige karakterloosheid en dienstbaarheid van ministers en derzelver handlangers in en buiten de Kamer. Het doel onzer regering is, zoodra zij zich eene Kamer-meerderheid zal hebben verworven, eene wet daar te stellen, waarbij onze vrijheid van pers illusoir zal worden gemaakt. Daarom luidt het ministerieël voorstel, waaraan onze behoudende Kamer natuurlijk haar zegel hechtte: dat wij vrijheid van pers zullen genieten, *behoudens de beperkingen daar te stellen door de wet.*

De Fransche bepaling daarentegen levert een wezenlijke waarborg van *persvrijheid*, een voldoende teugel tegen uitspatting. VAN HOGENDORP deed ze reeds in onze grondwet opnemen, mr. DIRK DONKER CURTIUS offert ze op.

Dezelfde omvang dien de Fransche constitutie aan de vrijheid van pers geeft, geeft zij ook aan de vrijheid van vereeniging en vergadering. Zij wordt erkend, *in zoo verre andere vrijheden en regten, in zoo verre de openbare veiligheid daarbij niet worden gekrenkt.* Voortreffelijk. Krachtens die bepaling kon geen bestuur, gelijk dat van »vader WILLEM," onnoozele bijeenkomsten van »afgescheidenen" door dragonders doen uiteenhakken; maar krachtens die bepaling kon men volksopstogten *die de openbare veiligheid bedreigen, die een anders regten en vrijheid krenken* (dat des winkeliers b. v., die het regt heeft om zijne nering ongestoord voort te zetten en vorderen kan dat geene arbeiders-processiën de koopers verjagen en hem nopen zijne deur en vensters te sluiten) stuiten met de bajonet.

Eene andere lofwaardige bepaling is die van artikel 8: »De vrijheid van onderwijs oefent zich uit »onder den waarborg der wetten en het toezigt van »den Staat. Dit toezigt strekt zich uit over alle in»rigtingen van opvoeding en onderwijs, zonder uit»zondering."

Minder smaak zullen onze nieuwbakken jonkheeren vinden aan artikel 9:

»De constitutie erkent noch titel, noch onderschei»ding van geboorte, klasse of kaste."

Mr. DIRK DONKER vindt dat in Nederland de »burgerlijke zin" medebrengt, dat een Koning voortdurend jonkers, baronnen en graven sla. Titels schaft hij af voor de *vertegenwoordigers des volks*, maar hij behoudt ze *voor de dienaren der kroon.* Hij en zijne collega's blijven *Excellentiën.*

Zeer billijk is almede artikel 13: »De constitutie »waarborgt aan de burgers vrijheid van arbeid en »nijverheid." Dit artikel vervangt de zotheid waarmede lieden als LOUIS BLANC en ALBERT het volk bedrogen, toen zij verkondigden dat iedereen *regt* op arbeid had. De nieuwe Fransche constitutie, nu, waarborgt een ieders *vrijheid* van arbeid en nijverheid. Dit doet onze grondwet niet. Zij laat het aan de willekeur der regering of *der wet* over, de *vrijheid* van arbeid en nijverheid der burgers naar goeddunken te beperken. Vindt de regering goed een biddag te houden, dan moet ook de winkelier zijn winkel, de koffijhuishouder zijne billardzaal sluiten; en, niet te vreden van des zondags naar hartelust onder het gehoor van dominus A.. of dominus B. te gaan zitten en zulks in de courant te laten drukken, straft men ook den burger die dien dag zijne *vrijheid van arbeid* of nijverheid uitoefenen wil.

In artikel 13 verdient eene menschlievende bepaling opgemerkt te worden, namelijk: »de maatschap»pij (de Staat) verleent onderstand aan verlaten kin»deren en aan gebrekkigen (*infirmes*) of grijsaards »zonder middelen van bestaan, en welke door hun»ne familiën niet ondersteund kunnen worden." Jammer, dat daarbij niet gevoegd wordt: Bedelarij is verboden.

Laat de Staat verlaten kinderen, gebrekkigen (*infirmes*) of grijsaards zonder middelen van bestaan, of onderstand te hulp komen; maar laat daarentegen de burger beveiligd worden tegen de plaag der bedelarij. Het regt van den burger brengt mede dat hij ongestoord door luiheid in lompen over straat ga en dat de openbare welvoegelijkheid niet door afzigtelijke verminktheden of walgelijke kwalen worde gehoond.

Men legge den Staat de verpligting op, wezenlijke en onverdiende ellende te ondersteunen, maar dan ook tevens die van de wering der bedelarij. De politie worde deswege verantwoordelijk gesteld. Schier allerwege *heet* de bedelarij verboden, maar schier overal wordt men vervolgd door bedelgespuis. De vrijheid en het regt des burgers brengt mede dat ook de politie haren pligt vervulle. En naardien zulks in genoemd opzigt schier nergens geschiedt, ware het zeer wenschelijk dat de grondwet ten dien aanzien het regt der burgers waarborgde, en de politie of justitie verantwoordelijk stelde voor de toelating der bedelarij.

Bij artikel 20 wordt de wetgevende magt aan eene eenige vergadering (eene enkele Kamer) opgedragen. Voldingend schijnen de gronden welke de heer MARRAST daarvoor aanvoert in het uitmuntend rapport, 't welk hij namens de commissie van constitutie aan de Nationale Vergadering deed. Tegen overijlde besluitneming dier enkele Kamer zijn twee voorzieningen gestroffen: 1o. die van art. 39:

»Geen ontwerp van wet zal, de gevallen van dringenden spoed uitgenomen, definitief aangenomen worden, dan na drie beraadslagingen, die elkander niet sneller volgen kunnen dan na eene tusschenruimte van tien dagen; — 2o. die van art. 55, waarbij aan den president der republiek de bevoegdheid wordt gegeven om, alvorens tot de promulgatie over te gaan, bij eene gemotiveerde boodschap eene nieuwe beraadslaging (over het aangenomen ontwerp) te vragen.

De leden der Nationale Vergadering worden voor drie jaren gekozen; en kunnen steeds herkozen worden. Zij ontvangen eene schadeloosstelling, waarvan het hun niet geoorloofd is afstand te doen.

Luidens art. 50 onderhandelt de president der republiek over verdragen en ratificeert hij dezelve, maar *is geen verdrag definitief, alvorens door de Nationale Vergadering goedgekeurd te zijn.*

Art. 59 legt den president der republiek een traktement van 600,000 franken toe. Eene nieuwe consideratie voor de weinige noodzakelijkheid om in Nederland aan het hoofd van den staat eene millioen guldens, aan zijn oudsten zoon twee tonnen gouds en aan zijne eventuëele weduwe *f* 150,000 jaarlijks toe te leggen. Als de aartshertog van Oostenrijk, rijksbestuurder van Duitschland, zijne functiën gratis waarneemt, en de president van Frankrijk zich vergenoegt met nog geen *f* 300,000 dan kan men vragen waartoe het hoofd van den Staat in het kleine Nederland eene millioen gulden voor het ophouden van den luister zijner kroon behoeft? Moet de luister der Nederlandsche kroon de regeringen van Duitschland en Frankrijk verblinden? !

Art. 60 bepaalt dat de president der republiek het grondgebied van den Staat niet mag verlaten, zonder daartoe bij eene wet gemagtigd te zijn. Doelmatige voorziening tegen eventuëel tourisme. Tot gewigtige functiën geroepen, behoort het hoofd van den Staat niet naar goeddunken reisjes te kunnen maken.

(*Vervolg hierna.*)

Correspondentie.

Waarom wij het stuk *Aan de Provinciale Staten van Gelderland* door *Een lid der Ridderschap en der Provinciale Staten van Gelderland* niet hebben opgenomen, zal den inzender uit ons artikel over *de verkiezingen van de Dubbele Kamer* duidelijk zijn geworden. Wij zien in de verwerping van eenige der regerings-voorstellen volstrekt geene »ramp voor het vaderland." Wij kunnen ook geene leden voor de Dubbele Kamer aanprijzen, van welker gezindheid wij zoo weinig weten als van de voorgestelde. Dat de heer RAU VAN GAMEREN, van wege zijne antiliberale sympathiën en zijn gedrag in de Dubbele Kamer van 1840 eene zeer ongelukkige keus zou zijn, zijn wij met den inzender eens.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 8 Sept. 1 El 4 Palm 0 Duim; gew. 0 D. gev. 5 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.

A°. 1848. ZATURDAG, 9 SEPTEMBER. N°. 89.

HAAGSCHE BERIGTEN.

BIJBLAD TOT DE ARNHEMSCHE COURANT.

Dit **BIJBLAD** tot de ***Arnhemsche Courant*** komt driemaal 's weeks, des DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS, te 's Gravenhage in het licht, of zoo veel meer als de gebeurtenissen mogten vorderen. De aan de uitgevers van het **BIJBLAD** toegezonden stukken zullen, zoo de plaatsing niet spoed schijnt te eischen, aan de hoofd-redactie te Arnhem toegezonden worden.

Voor de geabonneerden op de ***Arnhemsche Courant*** zal het **BIJBLAD** verkrijgbaar zijn tegen *f* 2.50 in de drie maanden met *f* 0.40 verhooging voor die niet in 's Gravenhage gevestigd zijn en aan wie het vrachtvrij zal worden toegezonden. Voor de niet geabonneerden kan de prijs niet minder zijn dan *f* 3.00, de verhooging voor vrachtvrije toezending blijft dezelfde.

Afzonderlijke nummers zijn voor *f* 0.10 te bekomen. Advertentiën worden behalve betaling van het zegel geplaatst tegen dezelfde voorwaarden als in de ***Arnhemsche Courant***, van één tot vijf regels *f* 1.00, en voor elken regel daarenboven 20 cents.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 8 *September*.

Naar men verneemt zijn gisteren avond ten 10 ure, per courier, uit deze residentie naar de hoofdplaatsen der provincien verzonden, de zes eerste wetten, strekkende tot herziening der Grondwet. De verkiezingen van de buitengewone leden der Tweede Kamer zullen alzoo morgen voortgang kunnen hebben. De Tweede Kamer der Staten-Generaal, in dubbelen getalle vergaderen, is bijeengeroepen tegen Maandag, den 18 dezer.

De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft, in hare zitting van gisteren, wederom langdurig beraadslaagd over de ontwerpen van wet, strekkende tot herziening der Grondwet. Alle de ministers woonden die beraadslagingen bij en sommige hunner hebben aan de gehouden discussien deel genomen.

Ontwerp II, strekkende tot wijziging van hoofdstuk II (*van den Koning*), is *aangenomen* met eene meerderheid van 16 tegen 10 stemmen.

Ontwerp III, ten doel hebbende de herziening van hoofdstuk III (*van de Staten-Generaal*), wordt *aangenomen* met eene meerderheid van 14 tegen 12 stemmen.

Ontwerp IV, ten oogmerk hebbende de verandering van hoofdstuk IV (*van de Provinciale Staten en de gemeente-besturen*), *aangenomen* met eene meerderheid van 23 tegen 3 stemmen.

Ontwerp V (hoofdstuk V, *van de Justitie*) *aangenomen* met *algemeene stemmen.*

En Ontwerp VI (hoofdstuk VI, (*van de Godsdienst*), *aangenomen* met 22 tegen 4 stemmen.

— De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft, in hare zitting van heden, AANGENOMEN de volgende ontwerpen van wet strekkende tot herziening der Grondwet, als:

Ontwerp VII, tot verandering van hoofdstuk VII, *van de Financiën.* (*Met algemeene stemmen.*)

Ontwerp VIII, tot verandering van hoofdstuk VIII, *van de Defensie.* (*Met algemeene stemmen.*)

Ontwerp IX, tot verandering van hoofdstuk IX, *van den Waterstaat.* (*Met* 24 *stemmen tegen* 2.)

Ontwerp X, tot verandering van hoofdstuk X, *van het Onderwijs en het Armbestuur.* (*Met* 23 *stemmen tegen* 3.)

Ontwerp XI, tot verandering van hoofdstuk XI, *van Veranderingen.* (*Met* 25 *stemmen tegen* 1.)

En ontwerp XII, tot verandering der *additionele artikelen* en tevens tot vaststelling van het *voorloopig Kies-reglement.* (*Met* 15 *stemmen tegen* 11.)

Daarmede is het gewigtige werk der Grondwets-herziening thans ook bij de Eerste Kamer ten einde gebragt. *Alle de ontwerpen* werden door haar *aangenomen.* En nu zal de Tweede Kamer in dubbelen getale spoedig worden bijeengeroepen, om aan den arbeid der Grondwets-herziening de laatste hand te leggen; hoezeer deze dan toch ten laatste nogmaals den weg der Eerste Kamer moet doorloopen, die echter, in dat geval, naar men verwacht hare taak spoediger zal volbrengen, dan nu bij de eerste overweging heeft plaats gehad.

— Gelijk boven blijkt, zijn alle de ontwerpen tot herziening der Grondwet, door de Eerste Kamer der Staten-Generaal aangenomen. De benoeming van de buitengewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal zal thans onverwijld plaats hebben, waarschijnlijk morgen, tegen welken dag de Provinciale Staten in de hoofdplaatsen der provincien zijn bijeengeroepen. Men verneemt dat spoedig, waarschijnlijk in de volgende week, de Tweede Kamer der Staten-Generaal in dubbelen getale zal bijeengeroepen worden, om nopens de ontwerpen der Grondwets-herziening, ingevolge art. 230 der Grondwet, een besluit te nemen. Men vleit zich dat de beide Kamers der Staten-Generaal, de Tweede Kamer in dubbelen getale, vóór den derden Maandag in October, en alzoo vóór den 16 dier maand, dat gewigtig onderwerp zullen kunnen afhandelen.

— Het *Staatsblad* n°. 42–47 behelst de wetten van 7 September 1848, tot herziening van de zes eerste hoofdstukken der Grondwet. Deze wetten zijnde eergisteren en gisteren door de Eerste Kamer aangenomen ontwerpen. In het laatste artikel dier wetten is geene dagteekening ingevuld; het luidt als volgt:

«Deze wet zal worden toegezonden aan de Staten der provincien Noord-Braband, Gelderland, Zuid-Holland, Goord-Holland, Zeeland, Utrecht, Friesland, Overijssel, Groningen, Drenthe en van het Hertogdom Limburg, welke, vóór den ... 1848, aan de gewone leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal een gelijk getal buitengewone leden zullen toevoegen, ten einde de Staten-Generaal, de Tweede Kamer in dubbelen getale, op den nader door Ons te bepalen dag, bijeenkomen, om te beraadslagen over de veranderingen der Grondwet in deze wet vermeld.»

Alle de opgemelde wetten zijn uitgegeven den 7 September 1848. Zij zijn gecontrasigneerd door den tijdelijken voorzitter van den raad van ministers, den heer *Bentinck.*

— Heden ziet bij *Gebroeders Belinfante* alhier het licht: het ONTWERP VAN GRONDWET VOOR HET KONINGRIJK DER NEDERLANDEN, *zoodanig als het thans voorloopig door de wetgeving is aangenomen.*

— Z. M. de Koning zal waarschijnlijk Zaturdag naar Tilburg vertrekken.

— Eergisteren zijn in deze residentie aangekomen en aan het Hotel *Maréchal de Turenne* afgestapt de heeren *J. A. Liebe*, raad van legatie van Brunswijk, buitengewoon gezant der Bondsvergadering te Frankfort bij het Nederlandsche hof, en *K. Bernardi*, gedeputeerde bij de Rijksvergadnring te Frankfort, als raad van legatie, beide komende van Frankfort.

— Heden middag heeft de koning in een plegtig gehoor ontvangen de heer *J. A. Liebe*, buitengewoon gezant der nationale vergadering van Frankfort bij het Nederl. Hof. Die heer is op de gebruikelijke wijs, met een hofrijtuig, van zijn hotel, le Maréchal de Turenne, afgehaald en naar 's konings paleis geleid. Hij heeft zijne geloofsbrieven aan Z. M. aangeboden.

— Z. M. heeft benoemd tot president van het provinciaal hof in Limburg, den heer Mr. *F. B. H. Syben*, thans vice-president van dat hof, en tot vice-president, Mr. *H. H. Geradts*, thans raadsheer in hetzelve.

— H. M. de Koningin zal nog ongeveer een paar weken op het buitenverblijf in Gelderland doorbrengen.

— Het gerucht, dat de koning van Wurtemberg voornemens zou zijn, een bezoek bij het koninklijke gezin alhier af te leggen, schijnt zich al meer en meer te bevestigen. Immers is gisteren van het stedelijk badhuis te Scheveningen vertrokken H. K. H. de prinses Maria van Wurtemberg. Nu had H. K. H. Mevrouw de prinses van Oranje, naar men verzekert, het voornemen opgevat, H. D naar Wurtemberg te vergezellen. Doch van dat voornemen is afgezien, omdat Z. M. de koning van Wurtemberg, doorluchtige vader der prinses van Oranje, eerlang alhier verwacht wordt.

— Het *Staatsblad* n°. 39, behelst de wet van 29 Augustus jl., omtrent den verderen verkoop van domeinen.

— Het *Staatsblad* n°. 40, bevat de wet van 29 Augustus jl., houdende tijdelijke voorziening omtrent de verevening van uitgaven uit gelden, welke door de departementen van Marine en van Oorlog, ter zake van verstrekkingen uit 's rijks magazijnen, worden ontvangen.

— Bij Zr. Mjs. besluit van den 27 April 1848, n°. 63, houdende reorganisatie van het wapen der artillerie, is bepaald, dat het eerste regement artillerie voortaan den naam zal dragen van *regement veld-artillerie*, het tweede regement artillerie dien van 2e regement *vesting-artillerie*, en het derde regement artillerie dien van 1e regement *vesting-artillerie.* — In verband met die reorganisatie zijn tevens eenige miliciens van het regement veld-artillerie (voormalig 1e reg. artillerie) overgeplaatst bij het 1e of 2e regement vesting-artillerie.

— Ten gevolge eener aanschrijving van het departement van Binnenlandsche Zaken, van 26 Augustus ll., is ter kennisse van de gemeentebesturen gebragt, dat aan de gunstige bepalingen nopens de werving van manschappen voor het Indische leger, in 1845 gegeven, dezer dagen nog meerdere uitbreiding gegeven is, daar het Zr. Mj., ten einde het aanwerven van Nederlanders voor de dienst in de Overzeesche gewesten, zooveel mogelijk aan te moedigen, heeft behaagd, bij besluit van 9 Augustus jl., het hand- en aanbrenggeld voor iederen rekruut, Nederlander van geboorte, die zich voor niet minder dan zes jaren voor de Indische dienst zal verbinden, respectivelijk tot op *f* 40 en *f* 10 te verhoogen, terwijl door het departement van Oorlog, in verband daarmede, is vastgesteld, dat aan alle zoodanige personen bij hunne aanneming al dadelijk en vóór hunne opzending naar Harderwijk een gedeelte van het handgeld, ten bedrage van *f* 12, zal kunnen worden uitbetaald. — De besturen zijn verzocht ook deze gunstige beschikkingen, ten aanzien van de bedoelde werving, aan de ingezetenen bekend te maken, en daarbij tevens te herinneren aan de vroeger medegedeelde voorwaarden en vereischten, met vermelding dat degenen, welke zich voor de koloniale militaire dienst wenschen re engageren, daartoe bij de onderscheidene plaatselijke militaire autoriteiten de gelegenheid kunnen vinden.

— Het voorloopige berigt, aangaande het gereed maken van oorlogschepen voor de Oost-Indiën, bevestigt zich. Reeds zijn orders gesteld tot het spoedig zeilkaar maken van de fregatten *Prins van Oranje* en *Sambre*, benevens de korvet *Boreas*, voerende respectivelijk 60, 44 en 28 stukken; terwijl ten spoedigste zullen vertrekken de stoomschepen de *Phoenix* van 125 en *de Bromo* van 220 paardenkracht: welke bodems, zoo men beweert, eerlang zullen gevolgd worden door nog een stoomschip en meerdere zeilschepen. — Ongetwijfeld worden bij het ministerie van oorlog de noodige orders gesteld ter uitzending van het benoodigde getal landtroepen.

Het is te betreuren, dat men niet de zoo lang en met zoo veel aandrang gevraagde versterking van zee- en landmagt heeft kunnen bekomen, waaraan alsnu, welligt gedeeltelijk, de catastrophe van Bali kan worden toegeschreven, onverminderd het verlies van veel tijd, welke de vijand zich heeft ten nutte gemaakt en nog zal ten nutte maken, om een' hardnekkigen tegenstand te bieden en de zeeroovers gaande weg tot stoutmoedigheid aan te zetten.

Is onze berekening niet onjuist, dan zal, na aankomst van bovengemelde schepen, onze zeemagt in Oost-Indie tijdelijk bestaan in 4 fregatten, 3 korvetten, 4 brikken, 18 schoonerbrikken en schooners en 10 stoomschepen; eene zeemagt, welke wel behoort vermeerderd, maar niet verminderd te worden.

— Van Curaçao wordt van den 24 Junij jl. gemeld, dat op den 19 de oorlogsbrik *Merkuur* met 60 militairen, onder aanvoering van den 1sten luitenant *D. A. du Cloux* en den 2den luitenant *H. van Rhyn*, naar St. Eustatius en St. Martin waren gestevend, om onder de slaven aldaar de orde te herstellen.

Nadat de beide flotilles van Venezuela in de golf van Maracaïbo een tijd lang met elkander hadden gevochten, heeft de gouvernements-flotille de wijk genomen naar het Nederlandsch eiland Aruba.

— In deze residentie is aangekomen, en aan het hotol *de Bellevue* afgestapt, *William Wyon*, lid van de koninklijke akademie te Londen en de koninklijke akademie in Belgie, komende van Londen.

— Heden avond zal er bij Z. Exc. den heer *Disbrowe*, minister van Engeland, eene groote en luisterrijke soirée plaats hebben, waartoe zijn uitgenoodigd de leden der koninklijke familie, het corps diplomatique en vele aanzienlijken.

— Eergisteren zijn de werkzaamheden der algemeene Synode van de Ned. Hervormde kerk ten einde gebragt en is die vergadering alsnu gesloten.

— De raad der stad Amsterdam heeft eergisteren als lid der Staten van Noord-Holland benoemd den heer Mr. *C. A. den Tex*, in plaats van den heer *van der Oudermeulen*, benoemd als lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

— Het voorloopig bestuur der Nederlandsche zeil- en roei-vereenigingen te Amsterdam heeft verwittigd, dat de eerste wedstrijd zal plaats hebben te Amsterdam, op Zaturdag, den 30 September 1848; zullende het programma zoo spoedig doenlijk algemeen bekend worden gemaakt. Het gezegd bestuur noodigt de leden, die kandidaten hebben voor te stellen, uit, om hiervan, met opgave van namen, kwaliteit en woonplaats, schriftelijk kennis te geven aan den voorzitter, den heer *E. Sillem*, vóór of uiterlijk op den 14 der gezegde maand, en berigt tevens, dat de *insignia* voor de leden, tegen betaling van den daarvoor vastgestelden prijs, verkrijgbaar zullen zijn, van af den 18 dier maand, bij den amanuensis der vereeniging, aan het bureau van het collegie *Zeemanshoop.*

Buitenlandsche berigten.

Duitschland. — Den 5 September is de door Pruissen, namens Duitschland, met Denemarken gesloten wapenstilstand door den Rijks-minister van buitenlandsche zaken aan het Parlement kenbaar gemaakt, met eene toelichtende memorie van den pruissischen gezant *Camphausen.* Van de zijde der liberalen is dadelijk voorgesteld, dat de vergadering de voorwaarden dezer overeenkomst zou afkeuren. De regering daarentegen heeft verlangd, dat men in den zin van het besluit van den 9 Junij zou handelen. *Blum* en die van zijnen rade hebben gevorderd, dat de reeds plaats hebbende terugtogt der troepen van de 1ste en 6de corpsen uit de Hertogdommen onmiddellijk op bevel der vergadering zou worden gestaakt. Dit voorstel is echter verworpen, even als een daarop gevolgd voorstel, dat de regering verzocht zou worden, het staken van den terugtogt te gelasten. Daarentegen is besloten: «dat de commissien voor de internationale aangelegenheden en voor de magt der centrale regering, binnen 24 uren, verslag zouden uitbrengen nopens de te nemen militaire en andere maatregelen, en dat alsdan onmiddellijk daarover zou worden beraadslaagd.» Deze commissien zijn dadelijk daartoe bijeengekomen en dien ten gevolge is de vergadering tot den 6 gescheiden.

In de zitting van den 6 is door de commissie dat rapport uitgebragt. De meerderheid (11 stemmen) stelde voor, dat de nationale vergadering de staking der tot uitvoering van den wapenstilstand genomen maatregelen zou bevelen. De minderheid (8 stemmen) der commissie was echter van oordeel, dat nopens die staking dan eerst beslist moest worden, wanneer over den wapenstilstand zelven een besluit zou zijn genomen. — De minister van oorlog gaf te kennen, dat die staking van den terugtogt der troepen als militaire maatregel van geen nut was; en intusschen met eene inbreuk op den wapenstilstond gelijk zou staan. — De minister *von Schmerling* verklaarde, dat het Rijksministerie eenstemmig besloten had, en zulks op zeer goede gronden, de verwerping van den wapenstilstand niet voor te stellen. Het zou echter van Pruissen en van de gezamenlijke Duitsche regeringen de uitdrukkelijke erkenning van het centraal bestuur in zijn' geheelen omvang verlangen.

Vervolgens ontstond er eene discussie, waarvan de uitslag was, *dat de vergadering den wapenstilstand, met eene meerderheid van* 238 *tegen* 221 *stemmen*, VERWIERP. — *Het Rijksministerie heeft daarop zijn ontslag genomen.*

Oostenrijk. — In de zitting van den Oostenrijkschen Rijksdag, van den 31 Augustus, is het tot eene stemming over het voorstel wegens afschaffing der grondregten en dienstbaarheden gekomen. De meerderheid der vergadering heeft zich daarbij, na lange en hevige debatten, voor de afschaffing, maar tevens voor het beginsel van schadeloosstelling in sommige gevallen verklaard.

Te Weenen was overigens de staat van zaken nog verre van te zijn zoo als die behoorde te wezen. De stemming tusschen de arbeiders en hunne meesters was, sedert de jongste bloedige voorvallen, nog zeer ver van vredelievend. Men vreesde, als het berigt wegens de schadeloosstelling op het platte land zou aankomen, vooral in Opper-Oostenrijk, voor een geweldigen storm, daar de boer vast besloten had, zich aan geene schadeloosstelling te onderwerpen.

Frankrijk. — De nationale vergadering heeft den 5 de beraadslagingen over de constitutie voortgezet. Zij hebben tot nu toe weinig belangrijks opgeleverd en zijn nog verre gebleven van hetgeen men daarvan verwacht had. Na een paar andere redenaars, kreeg de heer *Leroux* het woord. Hij ontwikkelde, dat de staatkunde tot nu toe steeds met geweld opgedrongen is. Ook de tegenwoordige voordrrgt zal ons niet buiten den kring brengen, waarin wij ons sedert 50 jaren bewogen hebben. Dit ontwerp, zeide de redenaar, berust op geen beginsel; het rust op de onwettelijke leerstellingen van *Rousseau* en *Montesquieu.* Het is anti-sociaal, daar het de centralisatie goedkeurt; het stelt volstrekt geen nieuw beginsel; er zal, even als van de andere constitutien, voor de geschiedenis niets van overblijven dan een stuk papier met letters beschreven.

Deze uitdrukkingen verwekten tamelijk ontevredenheid. De heer *Larochejaquelin* beklom het spreekgestoelte, en zeide, dat de vorige redenaar betoogd had, dat noch hij, noch de vergadering, noch de oude wijsgeeren, iets wisten: dat het ware alsof de beginsels, de wetenschap niet bestondan. Hij spreker vroeg nu het licht van den heer *Leroux*, alvorens men tot de stemming der constitutie overging. Deze bleef echter het antwoord schuldig.

Nadat nog een ander lid het woord gevoerd had, werden de algemeene beraadslagingen gesloten, en stelde de president voor, over te gaan tot de discussie over de inleiding. Daarop was een groot aantal amendementen aangeboden. Het eerste was aan de orde dat van den heer *Arnoult*, voorstellende over de inleiding eerst na de aanneming der constitutie te beraadslagen. De heer *Arnoult* ontwikkelde zijn amendement. Hij betoogde, dat men eigenlijk eene voor-

re e niet goed kon maken, voor dat een werk geëindigd was; dat men hier niet wist welke de constitutie zou zijn, en gevaar liep een hoofd te maken, dat op het ligchaam niet zou passen. — De heer *Dufaure* drong aan op eene dadelijke behandeling der inleiding. — De heer *Duplan* verlangde daarentegen het uitstel, dat met groote meerderheid werd verworpen.

Het woord was toen aan den heer *Fayet*, bisschop van Orleans. Niettegenstaande men verwachtte, dat de aard der maatschappelijke stelling van dezen spreker de algemeene aandacht zou trekken, kan men niet zeggen, dat zijne rede diepen indruk maakte. Hij verwonderde zich over de zinsnede: «Frankrijk stelt zich voor, in de wereld het initiatief van den vooruitgang te behouden.» Frankrijk, zeide de redenaar, is steeds de Koningin der wereld geweest. Hij keurde niet goed de uitdrukking van democratische republiek. De democratie is de regering van het volk door het volk; de republiek, die van het volk door zijne vertegenwoordigers. Hij verlangde het stemregt niet tot 21 jaren beperkt en niet de jonge soldaten uitgesloten te hebben, die de redders van Parijs waren. De redenaar eindigde met een godsdienstig bezwaar. Hij wilde de inleiding niet begonnen hebben met de woorden: «in tegenwoordigheid van God,» maar met die van: «in naam van God.» Hij verlangde bovenal, dat de constitutie godsdienstig zou zijn. «Ja, mijne heeren (aldus eindigde de spreker) de duurzaamste constitutie, welke 4000 jaren beleefd heeft, ontving hare kracht alleen uit het godsdienstig beginsel.

De heer *Coquerel*, protestantsch leeraar, bestreed den vorigen redenaar. Hij zeide, dat eene constitutie niet kon beginnen met de woorden: «In naam van God!» Dit is eene geestelijke uitdrukking, terwijl die: «in tegenwoordigheid van God» eene van wereldlijken aard is.

Nog voerde het woord de heer *de Fresneau*, die betoogde, dat in tijden van omwenteling de wetgever zich nooit genoeg aan den invloed van het oogenblik onttrok. Zoo werden er onder de conventie belagchelijke besluiten genomen, bijv. de afschaffing der dienstbaarheid. Zoo is thans ook verkeerd de bepaling, strekkende om aan de behoeftigen hulp te beloven, door hun werk te verschaffen.

— Den 9 dezer zal te Parijs eene algemeene vergadering der Hervormde kerken van Frankrijk geopend worden. Elk der 92 consistorien van Frankrijk en Algerië, evenzeer als de twee theologische faculteiten van Montauban en van Straatsburg, zal een' afgevaardigde zenden. Omstreeks denzelfden tijd zal in laatstgenoemde stad eene andere algemeene vergadering gehouden worden voor de Luthersche kerk en de geloofsbelijdenis van Augsburg. De algemeene wensch der protestantsche bevolkingen zou zijn, de beide kerken ineen te doen smelten.

Men heeft het aan de woorden van den heer *de Lamartine* te danken, dat de beraadslaging over de inleiding der constitutie den 6 tot eene hoogte gebragt is, waartoe een enkele van al de redenaars, die tot dat oogenblik hadden gesproken, de heer *Fresneau*, genaderd was. De dichter die zich, na zijn val van 't bewind, een volstrekt stilzwijgen had opgelegd, als had hij getracht zich te doen vergeten, heeft gemeend dat het oogenblik dáár was om wêer ten tooneele te verschijnen. Zijn brief aan de kiezers had zijne optreding voorbereid, die den 6 heeft plaats gehad te midden der toejuichingen van de vergadering. Welligt hadden die toejuichingen meer op het oog de wegslepende welsprekendheid van den redenaar, de welmeenende bedoelingen van den vertegenwoordiger, dan de staatkundige inzigten van den staatsman. Maar aan welken indruk de vergadering ook moge toegegeven hebben, 't is een feit, dat de heer *Lamartine* ter tribune veel deelneming heeft ondervonden, die hem scheen onttrokken te zijn. Frankrijks uitverkorene in de maand April, die naauwelijks twee maanden daarna, den 24 Junij, minstens voor langen tijd scheen ter zijde gesteld te zijn, heeft thans weêr veel kans gekregen; de zaken loopen zoo snel in tijden van omwenteling!

Den 6 is er een eerste uitslag verkregen. De vergadering heeft, met eene meerderheid van ongeveer tweehonderd stemmen, het amendement van den heer *Fresneau*, strekkende om volstrekt geen inleiding voor de Constitutie te maken, verworpen. Maar vervolgens was zij, ten gevolge van een' onverklaarbaren terugkeer, waarvan ze reeds verscheiden malen een voorbeeld gegeven heeft, op 't punt om een ander amendement van den heer *Boussi* aan te nemen, dat bijna dezelfde strekking heeft; dit amendement heeft wel geen tweehonderd stemmen tegen zich gehad, maar de meerderheid was toch zóó twijfelachtig, dat er talrijke reclamatiën tegen de beslissing van 't bureau zijn opgekomen.

— De geruchten dat er een groot koningsgezind complot zou ontdekt zijn, waren den 6 weêr in de zaal *des Pas-Perdus* der vergadering in omloop en het schijnt dat ze meer en meer veld winnen. Men sprak van belangrijke ontdekkingen ten gevolge van het tegen-onderzoek, waarmede de commissie ter verificatie in de Tuilleriën gevonden papieren zich bezig houdt. Men waarborgt de juistheid dier geruchten echter niet.

Er is niets nieuws betrekkelijk de tusschenkomst in Italië dan dat er vier bodems van den Staat, van Toulon naar Marseille gezonden moeten zijn, om de brigade, die onlangs naar die stad gerigt is, in te schepen. Het feit is echter ook nog niet officieel bekend.

— Brieven uit Weenen bevestigen de tijding, die eenige dagen geleden te Parijs is aangekomen, dat de fransche regering aan het kabinet van Weenen een ultimatum zou gezonden hebben betrekkelijk de italiaansche zaak. Den 1 September heeft de heer *Delacour*, zaakgelastigde van Frankrijk, die mededeeling gedaan aan den heer *Wessemberg*, minister van buitenlandsche zaken van Oostenrijk.

Hij zou, in naam der fransche regering, verklaard hebben, dat de Republiek bereid was het regt van Souvereiniteit van Oostenrijk op Venetie te erkennen, maar op voorwaarde, dat geheel Lombardye de vrijheid zou hebben over zich zelf te beschikken en uitspraak te doen over zijne staatkundige toekomst. De heer *Delacour* heeft den heer *van Wessemberg* slechts vier en twintig uren gegeven, om zijn antwoord te doen kennen. Men kent dat antwoord nog niet.

— De redevoering van den heer *de Lamartine*, waarvan wij hier boven gesproken hebben, behelst onder anderen het navolgende:

«Men betwist aan de commissie en aan de vergadering niet alleen de bewoordingen, maar zelfs het regt, om eene inleiding te schrijven aan het hoofd der constitutie.

De jeugdige en schitterende redenaar gelieve mij te veroorloven vooreerst te antwoorden op eene der voornaamste beschouwingen, die hij heeft doen gelden, namelijk het nuttelooze van eene verklaring ter hulding der beginselen.

Is er iets grootscher, iets plegtiger dan het schouwspel, dat eene groote natie, als de onze, biedt, wanneer ze zich uit de puinhoopen van eene omwenteling opheft en die bouwvallen met moeite opneemt, om daarvan met ijver de grondslagen te leggen van eene nieuwe maatschappij, die wij moeten stichten.

De redenaar keert zich bij aanhoudendheid naar de zijde waar de heer *Fresneau* zit, aan de regterzijde.

Hetgeen men u zou willen ontzeggen, is het schoonste deel van uw werk; 't is het deel, dat uwe hoogst gemoedelijke taak uitmaakt en dat uwe constitutie, ten onderwerp eener wezenlijke vereering, eener wezenlijke godsdienst moet maken. (*Zeer wel!*)

Indien er ooit een werk was waaraan het gegeven is de groote waarheden te verkondigen, die de wereld geraden heeft en die den vrijwilligen kreet eener gansche natie uitmaken, dan is het de Constitutie van 1848.

Ik weet dat het zeer moeijelijk is, zoo als de geëerde heer *Fresneau* het gisteren zeide, al die beginselen, waarvan het eene zoo ligt het andere verkort, in woorden af te bakenen. Ik weet dat het moeijelijk is de grensscheiding tusschen vrijheid en losbandigheid te stellen, die verhevene gelijkheid van elken burger voor de wet te scheiden van die andere gelijkheid, waardoor zekere leerstellingen de maatschappij tot het waterpas der vernietiging zouden willen brengen en de juiste grenzen te stellen van de heilige broederschap en der gelijkheid.

Ik weet het, en juist ten gevolge van die uitermate groote moeijelijkheden, veel meer dan ten gevolge der bedorvenheid van zekere mannen, zijn alle tegenstrijdige secten, niet alleen der monarchy, maar ook der republiek en der gansche maatschappij, geboren en in menigte rond ons opgestaan; het communisme, dat uitdeelen eene landverdeeling preekt, die de onvruchtbaarmaking van alle landen na zich zou sleepen, dat verwaten communisme, 't welk den eigendom een diefstal noemt en begint het volk in den nacht van het atheisme te omhullen. (*Zeer wel! Zeer wel!*)

Eindelijk, Mijne heeren, daaruit is geboren, hetgeen ik meer geneigd ben te beklagen dan te haten, dat communisme 't welk een geweer voor stelsel neemt, en echter de maatschappij met een zekeren moed aanvalt, omdat het ten minste zijn leven waagt, waar het andere niets waagt dan zijne sophismen (*zeer wel!*)

Alleen door het hemelsche licht der vrijheid, gelijkheid en broederschap, alleen door 't verkondigen van die welbegrepen beginselen, zult gij de duisternissen en de barbaarschheid kunnen verdrijven die trachten zich van ons meester te maken. (*zeer wel!*)

— Meermalen is te Parijs bij de commissie uit de nationale vergadering ten opzigte van de gebeurtenissen vóór de Junijdagen, over de soort van afgevaardigden gesproken, die op kosten van de schatkist door de clubs naar de departementen waren gezonden, om op de verkiezingen te werken. De *Constitutionnel* deelt onderscheiden rapporten der afgevaardigden mede, waarvan het oorspronkelijke in de Archiven der vergadering berust. Een paar uittreksels zullen doen zien, welke bekwame mannen de clubs daartoe magtigden. De *Constitutionnel* zet onder elken regel den zin in goed Fransch, omdat dikwijls hunne taal onverstaanbaar is.

Sitoyin,

Tu va bien je pense que nous soron le majorité je vous save prier
Tout va bien. Je pense que nous aurons la majorité. Je vous avais prié
de me faire pase delargent vous ne mave parepondu et bien je
de me faire passer de l'argent, vous ne m'avez pas répondu. Eh! bien, je
voi que la republique et come la monarogie le petite gan lon sen
vois que la république est comme la monarchie. Les petites gens, l'on s'en
cere come un mouchoire de poche, me ce ne pa ce que me fera chan-
sert comme d'un mouchoir de poche, mais ce n'est pas ce qui me fera chan-
ge de santimant je fere me plainte. je re trouve un jourenalisite je
ger de sentiment. Je ferai mes plaintes, j'irai trouver un journaliste, je
fere voire le but de certien sitoyen. je pare je sui au nlige de le se
ferai voir le but de certains citoyens. Je pars. Je suis obligé de laisser
mesaffaire à monotele poure ce que dois. et dan prunie de largent
mes affaires à mon hôtel pour ce que je dois, et d'emprunter de l'argent
poure merandre à Paris, je cere a Paris sans lesous, moi et ma fame
pour me rendre à Paris. Je serai à Paris sans le sou, moi et ma femme.
voici le remesimant, ain si pauvre malereu a le vous faire to...
Voici le remerciement, ainsi pauvre malheureux allez-vous faire to...
vous savie bien que je ne te que un malereux et genave que
vous saviez bien que je n'étais qu'un malheureux, et je n'avais que ma
vie et mon courage à donne. *Garnier.*
vie et mon courage à donner.

In een anderen brief van dien afgevaardigde vindt men deze woorden:

Je sui en rapore aveque le prefe de Liles a qui je fe me
Je suis en rapport avec le préfet de Lille à qui j'ai fait mes
rapore et madone de sienstrusion que je suivi.
rapports et m'a donné des instructions que j'ai suivies.

Groot-Brittannie. — H. M. heeft den 5 in persoon de zitting van het Parlement gesloten, met de volgende aanspraak:

«*Mylords en heeren!*

«Het strekt mij tot genoegen, u te ontslaan van de vervulling der pligten van eene langdurige en werkzame zitting.

«De wet tot beteugeling van misdaden en hoon in Ierland, welke in het begin der zitting mijne bekrachtiging heeft erlangd, heeft de meest weldadige gevolgen opgeleverd. De openbare wapenvertooning, welke met misdadige bedoelingen plaats had, is gestuit; de loop der justitie is niet langer gestremd, en verscheidene wreede moordenaars, die schrik in den lande verspreid hadden, zijn gevat en gevonnisd.

«De nood in Ierland, door de opeenvolgende mislukking van oogsten veroorzaakt, is gelenigd door de toepassing van de wet tot opbeuring der armen, en door de aanzienlijke liefdezamelingen in andere gedeelten van het vereenigd koningrijk.

«Aan den anderen kant namen georganiseerde eedgenootschappen den bestaanden nood te baat, om Mijne lijdende onderdanen tot opstand aan te zetten. Hoop op plundering en berooving werd levendig gehouden, om de ellendigen tot prikkel te strekken, terwijl de meest hersenschimmige uitzigten vóor de eerzuchtigen geopend werden. In die dringende omstandigheden deed Ik een beroep op uwe trouw en wijsheid, om meerdere magt te erlangen, en, door uwe spoedig verleende medewerking gesteund, was Mijne Regering in staat in eenige weinige dagen de kunstenarijen te vernietigen, welke gedurende vele maanden waren voorbereid. De veerkracht en vastberadenheid, bij deze gelegenheid door den lord-luitenant van Ierland betoond, verdienen Mijne levendigste goedkeuring.

«Te midden dier moeijelijkheden hebt gij uwe werkzaamheden ter verbetering der wetgeving voortgezet. De acte ter bevordering van den verkoop van bezwaarde goederen zal, zoo Ik hoop, trapswijze een drukkend bezwaar voor de Iersche maatschappij wegnemen.

«Het stelsel van altijddurende pacht van gronden in Schotland, bragt mede ernstige bezwaren te weeg, zoowel voor erfgenamen als voor de gemeenten, en het verheugt Mij zeer, dat zulks thans verbeterd is naar beginselen, welke sedert lang weldadig in dit deel des vereenigden Rijks gewerkt hebben.

«Ik heb Mijne volkomene toestemming gehecht aan de maatregelen, welke ter verbetering van den algemeenen gezondheidstoestand moeten strekken, en Ik voed de hoop, dat een grondslag is gelegd tot voortdurende voordeelen in dit heilzaam werk.

«*Heeren van het huis der Gemeenten*

«Ik gevoel mij verpligt, u dank te zeggen voor de bereidvaardigheid, waarmede gij de staatsbegrootingen hebt ingewilligd. Ik zal elke gelegenheid, waar zulks met de belangen des Staats is overeen te brengen, aanwenden om besparingen in te voeren.

«*Mylords en heeren!*

«Ik heb bepaaldelijk mijne diplomatische betrekkingen met de regering van Frankrijk hernieuwd. De goede verstandhouding tusschen beide landen is onafgebroken blijven voortduren.

«Gebeurtenissen van groot gewigt hebben de inwendige rust van vele der europesche staten, in 't Noorden en in het 't Zuiden, geschokt. Deze gebeurtenissen hebben tot vijandelijkheden tusschen naburige landen geleid.

«Ik wende mijne goede diensten aan, te gader met andere vriendschappelijke mogendheden, om deze geschillen in der minne te regelen, en ik vertrouwe, dat onze pogingen met goed gevolg zullen bekroond worden.

«De gedachte streelt mij, dat een toenemend begrip van de waarde des vredes, de hoop bemoedigt, dat de volken van Europa het genot van zijne weldaden zullen mogen blijven genieten.

«Te midden van deze schokken heb ik de voldoening gehad den vrede voor mijne eigene bezittingen te bewaren, en de inwendige rust hier te lande te handhaven. De stevigheid onzer instellingen is op de proef gesteld en niet te zwak bevonden. Ik heb er mij op toegelegd, voor het volk, aan mijne zorg toevertrouwd, het genot van die gematigde vrijheid, welke het zoo zeer op prijs stelt, te verzekeren. Mijn volk gevoelt zijnerzijds te diep de voordeelen, welke orde en veiligheid aanbieden, dan dat het aanzetten tot roof en verwarring eenige gelegenheid zou laten, snoode ontwerpen te verwezenlijken.

«Ik erken met opregte dankbaarheid de vele bewijzen van verkleefdheid en trouwhartigheid, welke mij van alle klassen mijns volks gegeven zijn. Ernstiglijk hope ik, dat door het bevorderen van den eerbied voor de wet, en gehoorzaamheid aan de voorschriften van den godsdienst, de vrijheden van dit volk, onder den zegen van den Almagtigen God, mogen worden bestendigd.»

— Lord *Palmerston* heeft in het parlement kennis gegeven van de sluiting van den wapenstilstand van zeven maanden in het Noorden.

— De jongste berigten uit Ierland bevestigen, dat de ziekte der aardappelen niet in die mate is, als men eerst gevreesd had.

Belgie. — Volgens de statistiek van landbouw, heeft de aardappeloogst in Belgie, in een gewoon jaar, 22,504,917 mudden opgebragt; maar die hoeveelheid is niet voldoende voor de behoeften van het verbruik en van den handel. Het minimum van den invoer van aardappelen, van 1840—1846, heeft bedragen 56,662 mudden, en het maximum 16.239.

Het minimum van den uitvoer bedroeg 2,437 mudden en het maximum 16,239. Gedurende dat zevenjarig tijdvak van 1840 tot 1846 zijn er 1,863,190 mudden, of 151.884 mudden per jaar meer ingevoerd dan uitgevoerd. Het regt is 10 cts. per mud bij den invoer. De ziekte, die zoo hevig heeft gewoed onder het product van voeding der volksklassen van Belgie, heeft doen begrijpen, van hoeveel belang het zou zijn andere middelen van onderhoud in de plaats der aardappelen te stellen.

In 1845 en 1846 heeft men getracht de rijst te doen aannemen: maar die poging is slecht gelukt, zoo als men ook moest verwachten, omdat, van 1835 tot 1844, de geheele invoer van rijst in Belgie slechts 48,950,615 ponden; en dus gemiddeld per jaar 4,295,061 pond bedragen heeft, waarvan wij ongeveer jaarlijks 163,000 pond hebben uitgevoerd. De rijst, die van 1835 tot 1844 in Belgie verbruikt is, heeft als voedingstof 25,851,016 pond meel opgeleverd, en deze tegen gemiddelden prijs van 46 fr. 35 c. de 100 pond, 12,[illegible] fr. Van 1840 tot 1844 zijn de regten, op de rijst geheven, slechts geklommen tot 769,196 fr., hetgeen heeft uitgemaakt 35 fr. 80 c. per 1000 pond, dat is 8 pct. van de waarde.

— Men leest in *l'Ami de l'ordre*, van Namen, van 2 September:

«Wij ontvangen nieuwe en zeer treurige bijzonderheden omtrent het onweder van 29 Augustus. Men schrijft ons uit Sommière, den 30: Een ontzettend onweêr is gisteren in de omstreken van Dinant losgebarsten. Tegen zes ure 's avonds ratelde de donder met hevigheid, hagelbuijen joegen met ongehoorde snelheid uit de lucht; zij vielen in al hare snelheid, omdat er bijna geen wind was. Weldra verdubbelde het onweêr; 't was afgrijselijk: de hagel werd altijd dikker, ze viel als bommen. Daken en glasruiten stoven [illegible] gerwas aan stukken; nooit hebben we zoo'n verschrikkelijk schouwspel gezien.

Al de landlieden waren met werkzaamheden van den oogst of op het land bezig. De mannen, die overvallen werden, trachtten met hunne paarden hunne woningen te bereiken, maar de hagelsteenen wierpen hen omver. Men zag niets dan paarden, honden en andere dieren door het land ronddwalen.

Gelukkigerwijze hebben de meeste menschen eene schuilplaats gevonden in de hooimijten, die op de velden staan. Echter zijn daardoor vele betreurenswaardige ongelukken voorgevallen; een persoon van Sommière stond in 't midden van het veld, zonder andere beveiliging dan een grooten steen; hij heeft zulke stooten gekregen, dat men aan zijn leven wanhoopt.

De [illegible], zoo rijk te Sommière, Metz en de naburige [illegible], zijn vernield; om een begrip te geven van de verschrikkelijke schade, zal ik u alleen behoeven te zeggen, dat de dikke koppen van kolen en de ledere tuigen der paarden door en door gestoken zijn. De vogels, de hazen en patrijzen overdekken de velden.

Kortom, 't is fabelachtig; die hagelsteenen, gelijk aan een bolle linze of aan platgeslagen kogelen van zeven à acht duimen breedte, waren aan de uiteinden met harde punten bezet en wegen een vierde pond. God geve dat die plaag niet eene groote uitgestrektheid lands verwoest hebbe!»

LAATSTE BERIGTEN.

Duitschland. — Het bevestigt zich dat het gezamenlijk Rijksministerie zijn *ontslag heeft genomen; Dahlmann* is door den Rijksbestuurder met de zamenstelling van een nieuw ministerie belast.

In Sleeswijk had de tijding van den wapenstilstand eene zware gisting en verbittering verwekt. Hevig is de taal, die de dagbladen aldaar voeren, en den 4 September heeft de landsvergadering te Kiel eenstemmig een besluit tot verwerping van den wapenstilstand, als strijdig met Duitschlands, eer genomen.

Het Keulsche dagblad meent, dat Duitschland weinig regt heeft om zich tegen aanmatigingen van anderen te doen gelden, als het zelf geene gematigdheid in acht neemt en de verdragen voorbijziet.

Het Frankforter blad schrijft het besluit tot verwerping van den wapenstilstand toe aan de toetreding in deze zaak van mannen als *Dahlman*, *Waitz* en anderen tot de uiterste linkerpartij; en het blad hoopt, dat zij zich niet te spoedig over dien stap zullen te beklagen hebben.

Te 's Gravenhage, bij GEBROEDERS BELINFANTE.